

**Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының Воровский исемендәге
авыл жирлегенен казна мөлкәте турында Нигезләмәсе**

1. Гомуми нигезләмәләр

- 1.1. Гамәлдәге Нигезләмә Россия Федерациясенен Гражданлык Кодексы нормалары, 06.10.2003 елдагы “Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында”гы №131-ФЗ Федераль Законы, ТР Минзәлә муниципаль районының “Воровский исемендәге авыл жирлегенә” муниципаль берәмлегенә Уставы нигезендә эшләнган, һәм максатларны, бурычларны, составны һәм финанс чыганаclarын билгели, шулай ук Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының Воровский исемендәге авыл жирлегенә муниципаль казна составына керүче муниципаль мөлкәтне учетка алу, идарә итү һәм эш итү тәртибен билгели.
- 1.2. Гамәлдәге Нигезләмәнен тәэсире Минзәлә муниципаль районының Воровский исемендәге авыл жирлегенә бюджетының акчалата чараларын үз эченә алган казна өлешенә, шулай ук акцияләргә һәм хужалык жәмгыятьләренә (өлешләр), Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының Воровский исемендәге авыл жирлегенен башка кыйммәтле кәгазьләренә һәм бурычларына кагылмый.
- 1.3. Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының “Воровский исемендәге авыл жирлегенә” муниципаль берәмлегенә исеменнән Минзәлә муниципаль районының Воровский исемендәге авыл жирлегенен муниципаль казнасын эченә алган муниципаль мөлкәткә карата милек хужасының хокуклыгын Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының Воровский исемендәге авыл жирлегенә Башкарма комитеты башкара.
- 1.4. Казна мөлкәтен формалаштыру һәм исәпкә алу, шулай ук күчәмсез милеккә муниципаль казнаны эченә алган муниципаль хосусыйлыкка хокукларга дәүләт теркәве өчен кирәкле чараларны Россия Федерациясә, Татарстан Республикасы законнары һәм Минзәлә муниципаль районының норматив хокукый актлары нигезендә билгеләнган башкарма комитет житәкчесе урынында Минзәлә муниципаль районының Воровский исемендәге авыл жирлегенә Башкарма комитеты башкара.

2. Казна мөлкәтен формалаштыруның, исәпкә алуның, муниципаль казна белән идарә итү һәм эш итүнен максатлары һәм бурычлары

3. Минзәлә муниципаль районының Воровский исемендәге авыл жирлегенен казна мөлкәтен формалаштыруның, исәпкә алуның, муниципаль казна белән идарә итү һәм эш итүнен төп максатлары түбәндәгеләр:

- Минзәлә муниципаль районының Воровский исемендәге авыл жирлегенен икътисадый нигезен ныгыту;
- муниципаль хосусыйлык объектыннан коммерция максатларында кулланудан Минзәлә муниципаль районының Воровский исемендәге авыл жирлегенә бюджетының керемнәрен арттыру;
- Минзәлә муниципаль районы Воровский исемендәге авыл жирлегенен хосусыйлык объектларын саклау, кабаттан торгызу һәм арттыру;

- Минзэлэ муниципаль районының Воровский исемендәге авыл жирлеге территориясенә инвестицияләр жәлеп итү һәм эшмәкәрлек эшчәнлеген стимуллаштыру;
  - Минзэлэ муниципаль районы Воровский исемендәге авыл жирлегенә гражданлык-хокукый килешүләр буенча бурычларын тәэмин итү.
- 2.2. Казна составына кергән мөлкәт белән идарә һәм эш иткәндә максатларны тормышка ашыру өчен түбәндәге бурычлар хәл ителә:
- муниципаль казна мөлкәтен һәм аның хәрәкәтен объектлап исәпкә алу;
  - муниципаль казна мөлкәтен саклау һәм арттыру;
  - Минзэлэ муниципаль районының Воровский исемендәге авыл жирлеге бюджетына өстәмә чаралар жәлеп итү;
  - муниципаль хосусыйлык объектларын торгызуга финанс чараларын туплау;
  - Халыкның ихтыяжларын тәэмин итү өчен кирәкле мөлкәтне Минзэлэ муниципаль районының Воровский исемендәге авыл жирлеге муниципаль хосусыйлыгы составында саклап калу;
  - мөлкәттән файдалануның аеруча нәтижәле ысулларын куллану;
  - муниципаль мөлкәтнең сакланышына һәм максатчан кулланылышына контроль.

4. ТР Минзэлэ муниципаль районының Воровский исемендәге авыл жирлеге казасы мөлкәте составына кертелгән мөлкәт

- 4.1. Минзэлэ муниципаль районының Воровский исемендәге авыл жирлеге казасы мөлкәте составына (алга таба – Казна милке) Минзэлэ муниципаль районының Воровский исемендәге авыл жирлегенә муниципаль хосусыйлыкта булган һәм хужалык алып бару хокукында муниципаль унитар предприятиегә, оператив идарә итү хокукында муниципаль унитар предприятиегә беркетелмәгән күчемсез һәм күчемле мөлкәт керә, шул исәптән:
- ликвидацияләнгән унитар предприятиеләр һәм учреждениеләрнең милек комплекслары;
  - юридик затларда, шулай ук хужалык жәмгыятьләрендә бушлай файдалануда булган социаль кулланылыштагы мөлкәт;
  - арендада яки коммерцияле оешмаларда яисә шәхси эшмәкәрләрдә ышанычлы идарәдә булган мөлкәт;
  - Минзэлэ муниципаль районы Воровский исемендәге авыл жирлегенә күчемсез милек объектларына гомуми өләшле хосусыйлык хокукында өләше;
  - муниципаль унитар предприятиеләрнең яисә муниципаль учреждениеләрнең оператив идарә итү хужалык алып баруыннан законда билгеләнгән очракларда алынган мөлкәт;
  - башка законлы нигезләмәләр буенча Минзэлэ муниципаль районы Воровский исемендәге авыл жирлегенә муниципаль хосусыйлыгына кергән мөлкәт.
- 3.2. Казна мөлкәте составына кертелергә тиешле мөлкәт:
- а) Минзэлэ муниципаль районы Воровский исемендәге авыл жирлеге бюджеты хисабыннан муниципаль хосусыйлыкка турыдан-туры янадан булдырылган һәм сатып алынган;
  - б) законда каралган тәртиптә, федераль яисә республика хосусыйлыгынан муниципаль хосусыйлыкка күчерелгән (күчемсез милек – дәүләт теркәве узган вакыттан аңа хосусыйлыкка хокуклар күчү);
  - в) юридик һәм физик затлар тарафыннан муниципаль хосусыйлыкка бушлай тапшырылган (күчемсез милек – дәүләт теркәве узган вакыттан аңа хосусыйлыкка хокуклар күчү);
  - г) Минзэлэ муниципаль районы Воровский исемендәге авыл жирлегенә муниципаль учреждениеләре һәм муниципаль унитар предприятиеләренә оператив идарәсеннән алынган һәм хужалык алып барудан чыгарылган;

д) Минзэлэ муниципаль районы Воровский исемендәге авыл жирлегенең муниципаль учреждениеләрен һәм муниципаль унитар предприятиеләрен ликвидацияләү процессында кредиторларның таләпләрен канәгатьләндергәннән соң калган;

е) башка законлы нигезләрдә муниципаль хосусыйлыкка кергән, шул исәптән, Минзэлэ муниципаль районы Воровский исемендәге авыл жирлегенең гамәлдәге законнар нигезендә хосусыйлык хокукы барлыкка килгән жир кишәрлекләре.

3.3. Гамәлдәге Нигезләмәнең 3.2 пунктында күрсәтелгән чыганаclar хисабыннан Минзэлэ муниципаль районы Воровский исемендәге авыл жирлегенең казна мөлкәте составына кертелүе аның алга таба кулланылышын, аны карап тотуга һәм эксплуатацияләүгә чаралар бүлеп бирү күләмен һәм тәртибен билгеләүче Минзэлэ муниципаль районы Воровский исемендәге авыл жирлеге житәкчесенең карарлары нигезендә башкарыла.

4. Казна мөлкәте объектларын исәпкә алу

4.1. Казна мөлкәте объектларын исәпкә алу һәм аларның хәрәкәте Минзэлэ муниципаль районы Воровский исемендәге авыл жирлегенең муниципаль мөлкәте Реестрының тиешле бүлегенә мәгълүматлар керту юлы белән башкарыла.

Әлеге бүлектә объектның атамасы, сан һәм сыйфат характеристикалары, аның бәясә һәм таушалуы, сатып алу ысуллары, учетка кую сроклары һәм нигезләмәләре, кирәк булганда, башка мәгълүмат, оешманың бухгалтерлык исәбендә мөлкәтнең аерым төрләрен чагылдырган бухгалтерлык исәбе турындагы законнарның тиешле таләпләре, шулай ук мөлкәтне куллануга тапшыру буенча карарларның, башка актларның, мөлкәт белән эш итү буенча килешүләр буенча, шул исәптән, мөлкәтне казна мөлкәте составынан чыгаруга һәм аны казнага кире кайтаруга китерүче мәгълүматларны үз эченә ала.

4.2. Казна мөлкәте Минзэлэ муниципаль районы Воровский исемендәге авыл жирлегенең идарә итү органнарының бухгалтер исәбендә һәм башка муниципаль оешмаларда чагылырга тиеш түгел (норматив хокукый актларда турыдан-туры каралган очрактардан тыш).

Казна мөлкәте объектларын муниципаль унитар предприятиеләрнең яки муниципаль учреждениеләр оператив идарәсенең хужалык алып баруына тапшырганнан соң, әлеге предприятиеләр һәм учреждениеләр тарафыннан аларны баланска кую башкарыла һәм закон билгеләгән тәртиптә бухгалтерлык учеты алып барыла.

Казна мөлкәте объекттын предприятие һәм учреждение тарафыннан баланска куйганда, аның казна мөлкәте составында булу срогы һәм калдык бәясә, беренчел (баланс) бәясә мәгълүматлары нигезендә объектның мөлкәти казна составында булган чоры эчендә амортизация суммасын бер тапкыр исәпләү һәм өстәп түләү уздырыла.

Казна мөлкәте объектларын бушлай файдалану килешүләре, аренда килешүләре һәм закон билгеләгән нигездә төзелгән башка килешүләр нигезендә кулланучыларга тапшырган очракта, Казна мөлкәте объектларына карата бухгалтерлык учетын алып бару бурычы килешү текстына тиешле шартларны керту юлы белән, әлеге кулланучыларга йөкләнә.

Казна мөлкәте объектлары кулланучылар тарафыннан ай саен амортизацияне исәпләп, билгеләнгән форма буенча инвентарь карточкаларын мәжбүри ачып баланс сетында исәпләнә.

Муниципаль казна объектлары турындагы мәгълүматларны Реестрда үзгәртү андый үзгәрешне раслаучы тиешле документларны кәгазь һәм электрон күчәргечләрдә муниципаль казна объектларыннан файдаланучылар тапшырган нигездә Вәкаләтле орган тарафыннан уздырыла.

4.3. Вәкаләтле орган гамәлдәге закон билгеләгән тәртиптә Казна мөлкәте составына кертелгән күчәмсез милек объектлары буларак жир кишәрлекләреннән даими (сроксыз) файдалану хокукын рәсмиләштерә.

4.4. Вәкаләтле орган ел саен, еллык отчет тапшыру өчен финанс органы тарафыннан билгеләнгән сроктан соң булмаган срукта, натураль һәм акчалата эквивалентта Казна мөлкәте составы һәм үзгәрешләре турында отчет формалаштыра.

4.5. Казна мөлкәте учеты мәгълүматларының дөреслеген тәэмин итү өчен даими рәвештә казна инвентаризациясе уздырыла, аның барышында мөлкәтнең барлыгы һәм аның торышы документаль тикшерелә.

5. Казна мөлкәте объектлары белән идарә һәм эш итү

5.1. Казна мөлкәте объектлары Россия Федерациясенә, Татарстан Республикасының гамәлдәге законнары, гамәлдәге Нигезләмәдә билгеләнгән үзенчәлекләренә исәпкә алып, Минзәлә муниципаль районының Воровский исемендәге авыл жирлегенә норматив хокукый актлары билгеләнгән тәртиптә һәм шартларда кулланыла.

5.2. Казна мөлкәте булган муниципаль хосусыйлык объектлары приватизацияләп, килешү буенча арендага тапшырыла, ышанычлы идарә яисә бушлай файдалануга, залогка, саклануга, хужалык жәмгыятьләренә устав капиталына вклад сыйфатында кертелә, муниципаль унитар предприятиеләренә хужалык алып баруына, муниципаль учреждениеләренә оператив идарәсенә тапшырыла, шулай ук Воровский исемендәге авыл жирлегенә закон чыгаручы һәм норматив хокукый актлары, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы һәм Минзәлә муниципаль районы Воровский исемендәге авыл жирлегенә норматив хокукый актлары нигезендә башка гражданлык-хокукый килешүләр предметы булырга мөмкин.

5.3. Казна мөлкәте объектларыннан файдаланган өчен аренда түләве һәм башка керемнәр Минзәлә муниципаль районының Воровский исемендәге авыл жирлегенә бюджетна күчерелгә тиеш.

5. Объектларның казна мөлкәте составыннан чыгуы.

6.1. Объектларның Казна мөлкәте составыннан чыгуы түбәндәге очракларда башкарыла:

- аларның хужалык алып бару һәм муниципаль унитар предприятиеләргә оператив идарә хокукында беркетелүе. Объектларны федераль хосусыйлыкка, Татарстан Республикасы хосусыйлыгына, башка муниципаль берәмлек хосусыйлыгына тапшыру;
- гражданлык-хокукый килешүләр кысаларында тартып алу (приватизацияләү, сату, бүлөк итү, алмаштыру);
- суд караларын үтәү;
- объектның юкка чыгарылуы;
- объектка хокукларның югалуы.

6.2. Муниципаль хосусыйлыктан чыккан объектлар Минзәлә муниципаль районының Воровский исемендәге авыл жирлегенә муниципаль мөлкәт Реестрына тиешле үзгәрешләр кергү юлы белән Казна мөлкәте составыннан чыгарылырга тиеш.

6.3. Гамәлдәге Нигезләмәнең 6.1 пункттында күрсәтелгән очракларда Казна мөлкәте составыннан чыккан объектларны төшереп калдыру ТР Минзәлә муниципаль районының Воровский исемендәге авыл жирлегенә Башкарма комитеты житәкчесенә карары нигезендә башкарыла.

7. Казна мөлкәте объектларын вакытлыча чикләү

Казна мөлкәте составында булган муниципаль хосусыйлык объектлары законда каралган тәртиптә ТР Минзәлә муниципаль районының Воровский исемендәге авыл жирлегенә Башкарма комитеты карары буенча вакытлыча чикләнергә мөмкин:

- Минзәлә муниципаль районының Воровский исемендәге авыл жирлегенә йөкләмәләрен, шул исәптән, Минзәлә муниципаль районының йөкләмәләре буенча залог белән тәэмин итү;
- сервитутлар һәм объектның үзенчәлекләре белән бәйлә башка чикләүләр белән;

- суд карарлары буенча йөкләмәләрне үтәү нәтижәсендә;
- арест салу нәтижәсендә;
- аерым төр объектлардан файдалану буенча өченче затларның хокуклары белән.

7.2. Чикләү асылы, Казна мөлкәте объекттын гражданлык әйләнешендә вакытлыча чикләү Минзәлә муниципаль районының Воровский исемендәге авыл жирлегә муниципаль мөлкәт Реестрында объектларны учетка алу язмасында чагыла.

8. Казна мөлкәте объектларына бәя бирү

8.1. Казна мөлкәте объектларына бәя бирү кыйммәттә белдерелгән мөлкәтне исәпкә алуны чагылдыру өчен башкарыла.

8.2. Учет актларында база буларак соңгы отчет датасына баланс мәгълүматлары буенча баланс кыйммәте кулланыла.

8.3. Гражданлык-хокукый килешүләр өчен бәяли торган эшчәнлек турында Россия Федерациясе законнары кулланыла.

8.4. Казна мөлкәте объектларына бәя бирү Минзәлә муниципаль районының Воровский исемендәге авыл жирлегә бюджеты акчалары исәбеннән түләнә.

9. Муниципаль хосусыйлык хокукларына дәүләт теркәве

9.1. Казна мөлкәтенең күчәмсез милек объектлары Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография Федераль хезмәте Идарәсенең Татарстан Республикасының Минзәлә бүлегендә Минзәлә муниципаль районының Воровский исемендәге авыл жирлегә муниципаль хосусыйлыгына хокукларга дәүләт теркәве узарга тиеш.

9.2. Казна мөлкәтенең жир кишәрлекләре Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография Федераль хезмәте Идарәсенең Татарстан Республикасының Минзәлә бүлегендә Минзәлә муниципаль районының Воровский исемендәге авыл жирлегә муниципаль хосусыйлыгына хокукларга дәүләт теркәве узарга һәм кадастр учетына бастырылырга тиеш.

9.3. Кадастр учеты өчен дәүләт теркәвенә документлар пакетын формалаштырган өчен түләү ТР Минзәлә муниципаль районының Воровский исемендәге авыл жирлегә бюджеты хисабыннан башкарыла.

10. Казна мөлкәте объектларын карап тоту, саклап тоту, реновация һәм ремонтлауны тәэмин итү

10.1. Казна мөлкәте составына кертелгән хосусыйлык объектларын карап тоту, эксплуатацияләү, реновация һәм ремонтлауга чыгымнар Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм норматив-хокукый актлары, ТР Минзәлә муниципаль районының Воровский исемендәге авыл жирлегенә норматив-хокукый актлары белән расланган нормативлар буенча башкарыла.

10.2. Физик һәм юридик затларга файдалануга һәм (яисә) биләүгә тапшырылмаган Казна мөлкәте объектларын эксплуатацияләүгә чыгымнар, Казна мөлкәте объектларын төзек хәлдә тоту һәм сакланышын тәэмин итү жирле бюджет хисабыннан башкарыла һәм ТР Минзәлә муниципаль районының Воровский исемендәге авыл жирлегә Башкарма комитеты тарафыннан тәэмин ителә.

10.3. Куллануга һәм биләүгә тапшырылган мөлкәтне карап тоту һәм эксплуатацияләү яклар килешүе белән башкача каралмаган очракта, беркетелгән физик һәм юридик затлар тарафыннан башкарыла.

10.4. Хужасыз, вариссыз калган һәм башка мөлкәтне муниципаль итеп тануга һәм суд тарафыннан танылуга чыгымнар законнарда билгеләнгән очрактан тыш, ТР Минзәлә муниципаль районының Воровский исемендәге авыл жирлегә бюджеты хисабыннан башкарыла.

11. Йомгаклау нигезлэмэләре

11.1. Казна мөлкәте объектларыннан хужалык әйләнешендә файдаланудан алынган финанс чаралары ТР Минзәлә муниципаль районының Воровский исемендәге авыл жирлеге бюджетына әйләнәп кайта.

11.2. ТР Минзәлә муниципаль районының Воровский исемендәге авыл жирлеге Башкарма комитеты яисә вәкаләтле орган судка шикаять белән түбәндәге сораулар буенча мөрәжәгать итәргә хокуклы:

- объектларга муниципаль хосусыйлык хокукын тану һәм аларны чит законсыз биләүдән кабат алу;

- Казна мөлкәте объектлары белән килешүләрнен гамәлдә булмавын тану;

- аренда түләве буенча бурычларны түләтү һәм Казна мөлкәте объектларына аренда килешүләрен өзү;

- Казна мөлкәте буенча физик һәм юридик затларның законсыз гамәлләре белән китерелгән чынлыктагы зыян һәм башка чыгымнарны түләтү;

11.3. Казна мөлкәтенең сакланышына һәм максатчан кулланылышына контрольне ТР Минзәлә муниципаль районының “Контроль-исәп палатасы” МКУ башкара.

12. Вазифаи затларның жаваплылыгы һәм гамәлләренә һәм берни эшләмәүләренә шикаять бирү тәртибе

12.1. Вазифаи затларның жаваплылыгы һәм гамәлләренә һәм берни эшләмәүләренә шикаять бирү тәртибе гамәлдәге законнар белән билгеләнә.